

RECENSION

Larry David och Evan Rachel Wood i *Whatever Works*

Whatever Works

Originaltitel: **Whatever Works**
Svenska titel: **Whatever Works**
Regi: **Woody Allen**
Producent: **Letty Aronson & Stephen Tenenbaum**
Manus: **Woody Allen**
Foto: **Harris Savides**
Roller: **Larry David, Evan Rachel Wood, Patricia Clarkson, Ed Begley Jr., Michael McKean m fl**
Storbritannien, Frankrike, Italien, Belgien, USA/Frankrike 2009
Längd i tid: **1 tim 32 min**
Censur: **barntillåten**
Distributör: **AB Svensk Filmindustri**

Boris Yellnikoff är en bitter äldre man som haltar efter ett misslyckat självmordsförsök. Han är ett självutnämnt geni som nästan fick nobelpriset i fysik för ett antal år sedan. Dagarna går mest åt att träffa sina vänner, diskutera livets baksidor i ett analyserande sken, försöka få "idiotiska barn" att lära sig schack och få hypokondriska anfall. Känns karaktären igen?

Woody Allens senaste inkarnation är Seinfelds manusskapare Larry David, också känd från sin egen briljanta tv-serie *Simma lugnt, Larry!*

När Yellnikoff får en tonåring på halsen förändras hans liv markant. Lantlollan Melody har flytt från sina föräldrar för att prova lyckan i New York. Hon spelas storstilat av Evan Rachel Wood, kusligt lik en blandning mellan Chloë Sevigny och Fassbinder-upp-täckten Barbara Sukowa.

Till en början får fysikern utrymme att briljera med sin intelligens. Han njuter av att ha någon att projektera sitt missnöje på. Cynismer flyger och far men sakta väcks Melodys intresse och också kärlek för Yellnikoff. Det omaka parat gifter sig (Allen ber om den trötta och uttjattade gubbsjuk-kritiken) och filmen utvecklas till en slags *Pygmalion* i en lite rumphuggen version.

Istället för anklaga regissören för gubbsjukhet kan man helt enkelt fråga sig om han antingen driver med sig själv eller ironiserar över uppenbara kontraster. Filmen spelar på faktumet att unga kvinnor får äldre män att känna sig yngre. Men det behöver ju inte bokstavligen betyda att Allen själv får något ut av att jaga 15-åriga blondiner.

På pappret är såklart kombinationen Larry David och Woody Allen en humoristisk dröm av guds nåde. I vissa scener blixtrar det till och den ironiska pricksäkerheten är slående. Manuset vältrar sig i intellektuellt klagande men en Woody Allen-klyscha är oftast betydligt roligare än gängse komedistereotyper.

Whatever works är en behaglig bagatell. Varken mer eller mindre. Dialogen är klockren och det går att spåra hälsningar till både Manhattan, Hannah och hennes systrar och På tal om Afrodite. Även om den sprudlande magin inte infinner sig här.

Allen var mer eller mindre tillbaka i högform efter den tajta thrillern *Cassandra's dream* och den ironiska fröjden *Vicky Cristina Barcelona*. Nu är han tillbaka i ett lagom skönt New York-lunk som varken strålar eller irriterar.

Dags att spetsa pennan ytterligare ett snäpp när han verkar ha återvänt till London igen för nästa projekt.

Fredrik Söderlund